

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.0500.83.2026.KB
4561629.18960880.15317727
Warszawa, 15-10-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację posła Andrzeja Śliwki nr K10INT19787

Temat: problem pojawiania się wilków w bezpośrednim sąsiedztwie gospodarstw i zabudowań oraz systemu reagowania na takie sytuacje

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją K10INT19787 posła Andrzeja Śliwki przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska w odniesieniu do poszczególnych pytań.

Pytanie nr 1: Ile zgłoszeń dotyczących pojawienia się wilków w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań i gospodarstw odnotowano w latach 2024–2026, z podziałem na województwa?

Pytanie nr 2: Ile takich zgłoszeń odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim, z podziałem na powiaty i gminy?

Resort środowiska nie prowadzi rejestru zgłoszeń dotyczących pojawienia się wilków w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań i gospodarstw. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹ do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Wspomniane potrzeby obejmują również sprawy związane z bezpieczeństwem obywateli. Ponadto zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 4 lit. h w związku z art. 9 ust. 1 pkt. 1 lit. a ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej², wójt (burmistrz, prezydent miasta) ma za zadanie chronić ludność przed zagrożeniami związanymi z występowaniem zwierząt wolno żyjących (dzikich) na obszarach zamieszkałych. Natomiast na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym³ stworzono w Polsce system zarządzania kryzysowego, który działa na każdym szczeblu działania administracji publicznej poczynając od szczebla centralnego poprzez wojewódzki, powiatowy, a na szczeblu gminnym kończąc. Kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy należy do wójta (burmistrza, prezydenta), na obszarze powiatu do starosty, a na obszarze województwa do wojewody. To organy właściwe w gminie, powiecie lub województwie zobowiązane są do monitorowania sytuacji, zbierania informacji o ewentualnym zagrożeniu i w razie jego wystąpienia do podejmowania odpowiednich czynności, w tym – jeśli zajdzie taka potrzeba – do występowania do regionalnego lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a na terenie parków narodowych do Ministra Klimatu i Środowiska,

¹ (Dz. U. z 2026 r. poz. 662, z późn. zm.)

² (Dz. U. z 2024 r. poz. 1907, z późn. zm.)

³ (Dz. U. z 2026 r. poz. 574, z późn. zm.)

z wnioskami o zezwolenia na realizację czynności zakazanych w stosunku do wilka (lub innych zwierząt chronionych, które mogą być niebezpieczne). Dane takie powinny być zatem zbierane przez gminy.

Pytanie nr 3: Ile w latach 2024–2026 odnotowano szkód wyrządzonych przez wilki w gospodarstwach rolnych, w tym przypadków zagryzienia zwierząt gospodarskich oraz jaka była łączna wysokość wypłaconych odszkodowań?

Województwo	Liczba zgłoszonych szkód		Wartość wypłacanych odszkodowań w tys. zł	
	2024	2025	2024	2025
Dolnośląskie	34	26	173,9	47,94
Kujawsko-pomorskie	13	9	14,2	32,44
Lubelskie	9	1	21,1	1,50
Lubuskie	34	37	47,7	158,75
Łódzkie	3	1	0,4	0,72
Małopolskie	345	252	410,3	393,39
Mazowieckie	18	29	59,2	80,15
Opolskie	1	3	2,7	3,30
Podkarpackie	198	182	655,1	614,19
Podlaskie	239	176	982,3	686,82
Pomorskie	87	86	245,0	161,93
Śląskie	8	5	17,6	13,93
Świętokrzyskie	2	2	5,1	0,00
Warmińsko-mazurskie	227	161	719,6	508,29
Wielkopolskie	26	18	42,1	47,25
Zachodniopomorskie	98	111	212,1	418,77
Polska	1342	1099	3608,3	3169,37

Dane do GUS zbierane są raz w roku za rok ubiegły. W związku z tym nie dysponujemy w danymi za rok 2026.

Pytanie nr 4: Czy Ministerstwo posiada dane dotyczące powtarzających się przypadków pojawiania się wilków w bezpośrednim sąsiedztwie tych samych gospodarstw lub zabudowań? Jeżeli tak, proszę o przedstawienie tych danych.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie prowadzi rejestru zgłoszeń dotyczących pojawienia się wilków w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań i gospodarstw, tym samym nie jest w posiadaniu takiej wiedzy. Takie dane mogą natomiast posiadać samorządy lokalne.

Pytanie nr 5: Jaki organ jest odpowiedzialny za koordynację działań w przypadku powtarzającego się pojawiania wilków w pobliżu zabudowań lub gospodarstw?

Pytanie nr 6: Czy obowiązuje obecnie jednolita procedura postępowania w przypadku zgłoszenia wilka pojawiającego się w bezpośrednim sąsiedztwie gospodarstwa lub zabudowań? Jeżeli tak, proszę o jej przedstawienie.

Pytanie nr 7: Czy w przypadku powtarzających się zgłoszeń z tego samego obszaru właściwe służby prowadzą monitoring sytuacji i podejmują skoordynowane działania?

Mając na uwadze odpowiedź na pytanie pierwsze i drugie, odnosząc się do przytoczonych powyżej pytań wskazuję niniejszym, iż właściwymi organami są odpowiednie samorządy lokalne.

Pytanie nr 8: Czy Ministerstwo planuje utworzenie jednego, jasnego systemu zgłaszania przypadków obecności wilków i szkód przez nie wyrządzonych, tak aby mieszkańiec lub rolnik wiedział, gdzie należy dokonać zgłoszenia?

W przypadku szkód wyrządzonych przez wilki istnieje system ich zgłaszania oraz wypłaty odszkodowań. Wilk jako jeden z 5 gatunków został wymieniony w art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁴, w związku z tym za szkody w pogłowie zwierząt gospodarskich odpowiada Skarb Państwa. W przypadku wystąpienia takiej szkody, poszkodowany zgłasza ją do właściwego terytorialnie regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub dyrektora parku narodowego. Procedura szacowania szkód określona jest w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową⁵.

Pytanie nr 9: Czy rolnicy, których gospodarstwa są powtarzalnie narażone na ataki wilków, mogą obecnie otrzymać wsparcie w zabezpieczeniu gospodarstwa przed kolejnymi zdarzeniami? Jeżeli tak, na jakich zasadach?

Pytanie nr 10: Czy Ministerstwo planuje dodatkowe wsparcie finansowe dla gospodarstw szczególnie narażonych na szkody powodowane przez wilki, w tym na zakup zabezpieczeń ograniczających ryzyko kolejnych ataków?

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym i faktycznym istnieje system obejmujący wsparcie rolników w omawianym obszarze. Zgodnie z art. 126 ust. 4 i 5 ustawy o ochronie przyrody właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - z dyrektorem tego parku, w zakresie sposobów zabezpieczania zwierząt gospodarskich przed szkodami powodowanymi przez wilki. Współdziałanie może obejmować budowę urządzeń lub wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom, finansowane z budżetu właściwego miejscowo dyrektora parku narodowego lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska, w ramach zawartych umów cywilnoprawnych.

Pytanie nr 11: Czy Ministerstwo zamierza usprawnić wymianę informacji i współpracę pomiędzy RDOŚ, samorządami, Policją, Lasami Państwowymi, służbami weterynaryjnymi oraz przedstawicielami rolników w zakresie reagowania na takie przypadki?

Pytanie nr 12: Jakie konkretne działania Ministerstwo Klimatu i Środowiska zamierza podjąć w celu usprawnienia systemu reagowania na powtarzające się przypadki pojawiania się wilków w pobliżu gospodarstw i zabudowań oraz ograniczenia szkód ponoszonych przez rolników?

⁴ (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.)

⁵ (Dz. U. z 2024 r. poz. 1785)

Resort środowiska monitoruje sytuacje związane z pojawianiem się wilków w pobliżu terenów zamieszkałych oraz wspiera rozwiązania pozwalające ograniczać potencjalne konflikty na linii człowiek-dziki zwierzęta. Należy podkreślić, że sama obecność wilka w pobliżu zabudowy nie oznacza bezpośredniego zagrożenia dla mieszkańców. Większość takich obserwacji wiąże się z poszukiwaniem łatwo dostępnego pokarmu, przemieszczaniem się zwierząt pomiędzy kompleksami leśnymi lub zachowaniem młodych osobników.

W ostatnim okresie rozszerzono możliwości reagowania na przypadki utraty naturalnej płochliwości przez wilki. Dopuszczono bardziej elastyczne metody płoszenia, m.in. z wykorzystaniem broni gładkolufowej na niepenetracyjne pociski, np. gumowe. Ich celem jest wytworzenie u zwierząt bodźca awersyjnego i utrzymanie właściwego dystansu wobec ludzi i terenów zabudowanych, bez wyrządzania zwierzętom krzywdy. Zezwolenia na odstępstwo od zakazu umyślnego płoszenia lub niepokojenia wilków wydaje właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Eliminacja pojedynczych osobników pozostaje rozwiązaniem stosowanym w szczególnych przypadkach, gdy środki alternatywne, takie jak zabezpieczenie mienia, odstraszenie czy płoszenie, są nieskuteczne lub niecelowe. Zezwolenie na odstępstwo od zakazu umyślnego zabijania może w takich sytuacjach wydać Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że najskuteczniejszym sposobem ograniczania sytuacji konfliktowych jest połączenie działań edukacyjnych, w tym realizowanych przez właściwe regionalne dyrekcje ochrony środowiska, właściwego zabezpieczania mienia oraz bieżącego monitorowania przypadków nietypowych zachowań zwierząt przez właściwe organy. W przypadku natomiast wystąpienia szkody w zwierzętach gospodarskich w pełni uzasadnione jest skorzystanie z procedury odszkodowawczej

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM